

دوباره شریعتی

شاد فرهنگي دکتر علي شریعتي با همکاران انتشارات گاجو آثار شریعتي را در قالبی جدید منتشر کرده است. قالبی که برگرفته از دوره‌های مختلف زندگی او و به شکل کتاب‌هایی کوچک و جداگانه است.

گزارشگران

آندیشه

در این سخنرانی شریعتی از شکل‌گیری بورژوازی-عقلی جنگ‌های ملیس، اصلاح‌های همچون «بیش شرط‌های» از میان رفتن فرزون وسطی که بر دو محور فتوحات و احزاب‌گرایی استوار بود و نیز سوزان رسیس سخن می‌گوید. از خلال تجربه رسیس شریعتی سه پروژه روشنفکران در جامعه مذهبی می‌رساند و چنین نتیجه می‌گیرد: «فکران جدید در اثر ترک مذهب به وجود آمدند بلکه در اثر تغییر بیش مذهب به وجود آمد».

خوش گفته‌ها (مونولوگ)

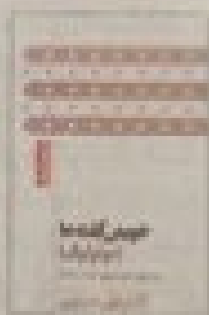
پشت‌ها

(دوره چهارم ۱۳۵۲-۱۳۴۸)

دکتر علی شریعتی

این مجموعه برگرفته از کتاب گفتگوهای نهایی است و در

مسوره این نوشته‌ها مخاطبی فرضی است که طرف گفتگو با شریعتی قرار گرفته است. در این گفتگوهای فرضی موضوعات مختلفی مورد بحث قرار می‌گیرد از مفهوم جانگاد و وظیفه روشنفکر گرفته تا انقلابی که شریعتی در پروژه و اندیشه‌های خود می‌تواند به آنها متهم شود. در این گفتگوها شریعتی در حقیقت به جای سوچر می‌نشیند به جای منتقد و به جای پاسخگو خواننده این متن روشن می‌کند که بهترین منتقد شریعتی خود اوست. حتی اگر در پاسخ‌ها همیشه قانع کننده به نظر آید این نوشته‌ها تاریخ نگارانه اما با توجه به موضوعات مورد بحث می‌توان تصور کرد که باید به سال‌های پایانی دهه چهل و سال‌های آغازین دهه شصت برگردد. ■

می‌کند. متن حاضر مقدمه سومی است بر چاپ این کتاب در سال ۱۳۴۶.

مذهب علیه مذهب

گفتارها

(دوره چهارم ۱۳۵۲-۱۳۴۸)

دکتر علی شریعتی

مذهب علیه مذهب نام کنفرانسی

است که در دو شب متوالی در تاریخ

۲۲ و ۲۳ مرداد ۱۳۴۹ توسط

شریعتی در حسینیه ارشاد مشهد و پس از جنگ و

اصلاح توسط خود او در اختیار خواننده گل قرار گرفته است.

این کنفرانس بیش از بیست و نه مجموعه اثر ۲۲ تحت همین

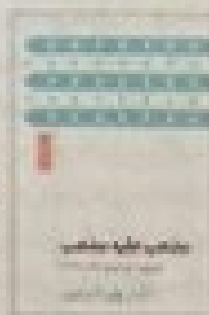
عنوان به چاپ رسیده است. در این سخنرانی کوتاه شریعتی

نظریه ایلی خود را که همان مذهب علیه مذهب است

از خلال نگاهش به تاریخ عرضه می‌کند. تا آن تذکر که

منظورش از تاریخ اندک زندگی اجتماعی نوع کنونی انسان

است و نه شروع خط

ریشه‌های اقتصادی رنگی

گفتارها

(دوره چهارم ۱۳۵۲-۱۳۴۸)

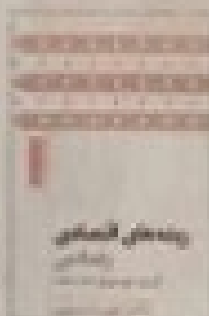
دکتر علی شریعتی

ریشه‌های اقتصادی رنگی رسالتی است که

بیش از این در مجموعه اثر ۲۱

به چاپ رسیده است. سخنرانی شریعتی است در مفرسه

علی بازگویی به تاریخ آرماد ۱۳۴۹.

هنر در انتظار موعود

گفتارها

(دوره چهارم ۱۳۵۲-۱۳۴۸)

دکتر علی شریعتی

این کتاب شامل سه عنوان هنر

در انتظار موعود، هنر، گریزی از

آنچه هست و سر مقدمه در نقد و

نقد است. هنر در انتظار موعود، کنفرانسی است که در

تالار رازی دانشگاه مشهد در سال ۱۳۴۹ توسط شریعتی

ارائه شده و تحت همین عنوان، در مجموعه اثر ۲۲ به نام

هنر به چاپ رسیده است. قبل از این کنفرانس شریعتی

رساله‌های نیز با همین نام به چاپ رسیده بوده است ولی

چون نوار این سخنرانی در دسترس نبوده همین رساله

مراجع چاپ آن قرار گرفته است.

شریعتی در این کنفرانس از هنر با عنوان «همایون پس از

حاکمیت» نام می‌برد و این واقعیت که امروز هنر نه تنها

پشتاپیش فلسفه نفس بازی می‌کند که به میان مردم رفته

است و دیگر صرفاً نفس مسکن یا نفس برای اوقات فراغت

را برده ندارد.

هنر، گریزی از آنچه هست» یکی از فروس شریعتی

در دانشکده ایست دانشگاه مشهد است که در همین ایام

توسط دانشجویمان پانده و منتشر شده است. این فروس

مربوط به آبان ۱۳۴۸ می‌باشد. مقدمه کتاب در نقد و

نقد، مقدمه بر کتاب در نقد و نقد است از نویسندگانی

معرفی به نام دکتر سنور که شریعتی هنگامی که سال

آخر دوره لیسانس را در دانشکده مشهد می‌گذرانده است

به عنوان تر لیسانس خود از زبان عربی به فارسی ترجمه

شریعتی دوباره اتمیزه می شود

باز چاپ آثار علی شریعتی در گفت‌وگو با سوسن شریعتی

عبدالرضا تاجیک

حمید انصاری و اینکه این سنگ انظار چه نقشی بر مخاطب شریعتی دارد پاسخ گفته است

۵۵۵

مدتی است که در کنار مجموعه ۲۶ جلدی آثار دکتر علی شریعتی، شاهد عرضه آثار او در بازار نشو به شکل جدیدی هستیم. گویا بنیاد فرهنگی دکتر علی شریعتی از سال گذشته تصمیم گرفته است تا آثار دکتر شریعتی را به شکل جدیدی وارد بازار نشر کند. چه ضرورت‌هایی، عرضه جدید یا خط جدید انشعاری آثار دکتر شریعتی را بر شما تحمیل کرده است؟

یکی مسئله‌ای که همه می‌گویند، شریعتی با سه نوبت ۲۰ سالگی، رابطه برقرار کرده است. یکی ۲۰ ساله‌های دهه ۴۰ یا ۵۰ بود. یکی ۲۰ ساله‌های دهه ۶۰ و یکی هم ۲۰ ساله‌های دهه ۸۰ یعنی شریعتی همچنان در این سه دهه مخاطبان خودش را به طور جدی داشته و دارد. این که می‌گویم ۲۰ ساله‌های دهه ۸۰ نیز آثار شریعتی بهترین ملامت ما برای این اطمینان بنا بر این مراجعه می‌ریزم به آثار شریعتی و نوع مراجعه‌ای که این سه تا ۲۰ سالگی به آثار شریعتی داشته است. خودش برای ما یک نقطه عزیمت خیلی جذاب برای تحلیل ضرورت‌های جدید است.

یعنی چه این ۲۰ سالگی‌ها نقطه عزیمت شما بوده است؟

یعنی ۲۰ ساله‌های دهه چهل، هیچ شایسته به ۲۰ ساله‌های دهه ۴۰ و ۲۰ ساله‌های دهه ۶۰ شباهتی به ۲۰ ساله‌های دهه ۸۰ ندارد. نوع انتخاب و پانویح اطلاعاتی که هر یک از این سه گروه با آثار شریعتی برقرار می‌کنند متفاوت است. یعنی اگر کتاب «شهادت» در سال ۱۳۵۶ یا حتی قبل از آن نیز صد هزار تایی داشت امروزه کتاب‌های «گور» و «گفت‌وگوهای نهایی» شریعتی در سال ۲۰۰۰ هزار تجدید چاپ می‌شود. اگر در یک دوره به شریعتی اینطور یک خیلی مراجعه می‌شود اگر در یک سال‌هایی شریعتی آنگور سیاسی است اما امروزه شریعتی به عنوان منتقدی که فریاد استقلال از دامن دیپلماتی صحبت می‌کرد، مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر شریعتی در یک دوره‌ای معری یا همبرون طرف می‌شود یعنی به عنوان یک چار بر کفی که پشت به زندگی می‌گفت و مبلغ مرگ است یا به تعبیری مبلغ شهادت است امروز شریعتی به عنوان معلمی دوست‌دار زندگی تعریف می‌شود. بنابراین مسئله‌ای که ما را بازنظر کرد تا به گویای دیگر به عرضه آثار شریعتی نگاه کنیم، این بود که تسلیم جبریتی سر زده است که خلاف گذشته که خیلی از تیرهای معروف و مطرح شریعتی که برای ۲۰ ساله‌های دهه‌های ۵۰ یا ۶۰ خیلی معسوف و مطرح بود برای او مطرح نیست. مثال می‌زنم، مثلاً برای ۲۰ ساله‌های دهه ۴۰ «پدر، مادر، ما ملت» و «پدر خیلی معروفی بود این تیر به خاطر ضرورت جمع‌آوری آثار در لایه لای مجموعه آثار پنهان شد. در نتیجه ۲۰ ساله دهه ۸۰ نمی‌داند که شریعتی، نویسنده متنی است به نام «پدر، مادر،

با گذشته ۲۰ سالگی از چاپ اولین مجموعه آثار دکتر علی شریعتی توسط دفتر نمون و تنظیم مجموعه آثار او، اینک انتشار آثار این چهره مشهور تاریخ معاصر ایران توسط انتشارات «گام نو» با شکل جدیدی روانه بازار نشر شده است. کتاب‌های کوچک، تک‌موضوعی که برخی از تیرهای آن برای مخاطب شریعتی در سال‌های گذشته شناخته شده است این خط جدید انتشاراتی در حالی شکل گرفته است که پس از پیروزی انقلاب در سال ۱۳۵۶ که ضرورت عرضه کتاب‌های شریعتی با تفکر شریعتی به شکل منسجم بوجود آمده بود آثار او به شکل مجموعه‌های یکی پس از دیگری تا ۲۶ جلد تا به امروز منتشر شده است.

موضوعی که سوسن شریعتی، فرزند علی شریعتی برای آن را چنین شرح می‌دهد، نقطه عزیمت در آن سال‌ها پاسخ گفتن به دو ضرورت بود ضرورت اول جلوگیری از پراکندگی و تکه پازگی بود. تیرهایی که با انتشار در وضعیت‌های مناسبت پراکنده شده بود، دو مرتبه باید پراکنده می‌شد، دو مرتبه تصحیح می‌شد و دو مرتبه ویراستاری می‌شد. در نتیجه پاسخ نیاز اولیه نشر که بخشش به آثار پراکنده شریعتی بود، نکته‌هایی که با انسانی مستعار در می‌آمد و ضرورت بود، عرضه کتاب‌هایی بود که تا به حال اصلاً در اختیار هیچکس نبود، به جزء چند نفری که در سخنرانی بسته بودند. در نتیجه یک بخشی از آثار شریعتی اصلاً غیر در آثار انقلاب، در اختیار مخاطب قرار داشتند. آن قسمتی هم که در اختیار مخاطب قرار داشت بعضاً نامطمئن بود، چون بر وضعیت‌های استقرار پراکنده شده بود. حتی فعلاً به گویای بود که به دلیل همین که بسیاری از آثار دکتر با انسانی مستعار در می‌آمد، بسیاری از مستشاران یا کسانی که تحت تأثیر تفکرات دکتر علی شریعتی نوشته بودند، نوشته‌هایشان به دلیل شباهت نام یا شباهت اسم مستعار یا شریعتی به نام شریعتی نام می‌شد. او در ادامه برای این سخن خود شهادتی را بیان می‌کند: «همین که هنوز است بر سر این موضوع به ما مراجعه می‌شود که قائل کتاب را شریعتی داشته و چرا امروز موجود نیست. مثلاً آثار تنظیم‌شده انصاری نویسنده‌اش اصلاً فردی به نام علی تنها بوده این متن به اسم شریعتی بخش شد. چنگونه شعر سونگ یا شعری به نام روح خدا اینها به نام شریعتی در آمد و بخش شد و حتی خرافه نگذیب خانواده نومی‌رانه به نام شریعتی همچنان بخش شده به هر حال علی شریعتی و ماهیت تفکر او و نوع تربیت جامعه از اندیشه‌های شریعتی از آغاز یعنی همان سال‌های ۱۳۴۹ - ۱۳۴۸ که شروع آثار شریعتی در حسینیه ارشاد است تا سال‌ها بعد و تا همین امروز، همانگونه که سوسن شریعتی می‌گوید، یک حضرت طوماری داشته است. یعنی اینکه یک طومار پسته‌های بوده که آرام آرام باز شده است. یعنی به میراثی که ما رشد می‌کنیم به میراثی که می‌فهمیم، به میراثی که تحریکات انسانی، فردی و فرهنگی‌ها تغییر می‌کند. این طومار هم آرام آرام خودش را به ما روی ما باز می‌کند و می‌گشاید. از همین رو سوسن شریعتی به برخی سوال‌ها در مورد نابا فضا‌های این خطا

ما ملت» و «اگر شریعتی تسل من تیرتی به نام علی حقیقتی بر گونه انصاری» را می‌شناسند. تسل جدید این تیر را نمی‌شناسند، چون این تیر در لایه‌های مجموعه اثری به نام «علی» پنهان شده است. پس اولین ضرورت این است که اگر تا امروز تلاش بر این بود که آثار معروف شریعتی بر اساس دو دفتر که منتشر می‌شود امروز لازم است تا شریعتی دوباره امروز شود.

این که شما می‌خواهید دوباره شریعتی را به شکل تکه‌های آن پازلی نشان دهید که تا امروز می‌خواستید تعاملمش را نشان دهید چه فایده‌ای دارد؟

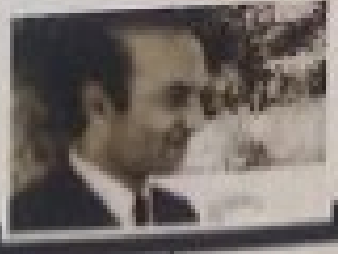
یکی احیای تیرهای سخنرانی‌ها و نوشته‌های فراموش شده شریعتی است، چرا که خود این تیرها تذکرها و تلنگرهای زیبایی است. حتی گفته انداخته است، یک از تیرهایی که ما گذاشته‌ایم، زیاده است. علی حقیقتی بر گونه انصاری «کجا و علی» به طور کلی گفته؟ در نتیجه گزینش تیرهای انسان و فراموش شده یک حسن دارد، برای اینکه مقدمه و یا ورودی خودی او بود به این جهان رنگین‌گامی که تفکر شریعتی است. بنابراین این روش گشای است که ما به بیرون می‌گذاریم. یعنی در حقیقت بعضی از تیرهای شریعتی از بیرون مجموعه آثار بیرون می‌آید. که این خود دعوتی است که سو بیا داخل، بیا داخل این جهان. هر هم آمیخته اما سوسن ضرورت این بود که مجموعه ۲۶ جلدی آثار شریعتی بر محور سوره‌های مختلف باشد. اصطلاح استاتیک‌های مختلف بنا شده است. شریعتی داستان‌ها را در کفرانی علمی دارد. سخنرانی‌هایش در آن سطحیات فردی دارد که هم از نظر حسن سخن متفاوت است و هم از منظر سوره‌هایی که به آن پرداخته است. در اینجا یک اتفاق وحشتناک‌تر دیگر هم می‌افتد. یعنی اینکه شعار اساسی یک نام دارد یک مجموعه آثار می‌شود. بعضی تیرها در زمان مطلب به مکان مطلب و به اینکه از جنس نوشته است یا از جنس سخنرانی است. می‌تواند به نتیجه منطقی ما می‌رود. مراح نظر یک نگاه فلسفی کلی که شریعتی در ۱۸ سالگی نوشته است بدون اینکه تذکری از تاریخ نگارانی این نوشته کند. بی‌سواد شریعتی را در حوزه فلسفه نتیجه می‌گیرد. در نتیجه سوسن ضرورت توجه بعضی تیرها بود یعنی در چه دوره تاریخی این موضوع گفته شده و در چه دوره تاریخ زندگی شریعتی گفته شده است. به همین دلیل بوده که روی کتاب‌های نمونه جدید، مشخص شده که این نوشته و یا سخنرانی به چه دوره‌ای از زندگی شریعتی متعلق بوده است؟

شریعتی زندگی خودش را به پنج دوره پنج ساله تقسیم کرده است. دوره جوانی، دوره دانشجویی، دوره فرانسه، دوره دانشگاه مشهد و دوره حسینیه ارشاد و بعد پایان همه این دوران هم تقریباً ۱۵ ساله است. در نتیجه برای اینکه من بفهمم شریعتی پایان دوران زندگی یا شریعتی آغاز زندگی فکری‌اش چه نقطه‌هایی کرده است و یا چه تیرهایی یا تعریف کرده است، باید توجه کنم که این سخن در چه دوره‌ای بیان شده است. این مسئله به چند دلیل مهم است. اولاً شباهت‌های او را دوره خودش می‌فهمیم. یعنی وقتی می‌فهمیم که در سال ۱۳۵۰ پس از اتمام پیمانه‌های سازمان مجاهدین، پس از اتمام پیمانه‌های جریگه سخنی را بیان کرده‌ام، همین حال «گور» و «بیا گفت‌وگوهای نهایی» را ترسنت در همان دوره‌هایی که پشت تریبون حسینیه ارشاد دارد. قرینه می‌راند نوشته است. حالت می‌شود یعنی پشت تریبون سخنرانی سیاسی می‌کند. در خلوت خودش «گفت‌وگویی نهایی» را می‌نویسد. بنابراین از خلال آثار شریعتی هم سوگرایی‌اش فهمیده می‌شود و هم تفکرش این مهم‌ترین نکته است. یعنی شریعتی را بعنوان منتقد، مدام در نسبتاً زیست شخصی‌اش فهمیم.

در این شکل جدید عرضه آثار عنوانی وجود دارد به نام «مجموعی گفته‌ها» این هر حالی است که در گذشته چنین تیرتی از شریعتی شنیده نشده است.

گور و تولد آواز دکتر شریعتی

- زندگی من، مجموعه‌ها عبارت است از چندین برنامه پنج ساله همیشه گزینی را شروع می‌کردم و به نوب می‌ساختم و آخر پنج سال فرهم می‌ریختم. هر بار از سرا
 - از اول نوجوان تا ۲۸ مرداد ۲۲ و سلوط دکتر مصدق و آغاز دیکتاتوری پنج سال
 - از این دوره تا تشکیل نهضت مقاومت ملی معینی، که از ۱۳۳۷ به هم خورد و دستگیر شدیم. پنج سال
 - از ۲۲ تا ۲۴ مرداد پنج سال
 - از ۲۲ تا ۲۸ دوره‌های سیاسی آوارگی و زندان و مقدمه‌چینی و وضعیت‌سازی دانشگاه پنج سال دوره کنفرانس‌های دانشگاه‌ها و ارشاد پنج سال ۱۳۵۰
 - پس از آن زمان و خانه‌نشین و مخلفان پنج سال
- (با مخاطب‌های اشعه مجموعه‌های آثار از ۱۳۳۲ تا ۱۳۴۴)

- شرح تفکر و اندیشه اثر حینه
- تولید نظاری اثر حینه
- سلفمان با کلام اثر حینه

۶۰ گزارشگران اندیشه

مجموعه‌های اخلاقی در اسلام به شرح نخبه‌های اثر حینه

«خوبیش گفته‌ها» که در پاپان «گفتگوهای نهایی» در آینده مجموعه مصاحبه‌هایی است که شریعی با خودش انجام داده است همچنین در آینده شما با تیری روبرو خواهید بود به نام «تیسر» معنوی استقبال ازلی، تیسر معنوی استقبال از ازل، قصه است قصه‌هایی که در لایه‌های «گفتگوهای نهایی» در آینده است. یا مثلا بعضی از تروس شریعی در تاریخ دلیل برای مثال فرشته که در لایه‌های تاریخ دلیل پنهان شده در حالی که سرشار از اضمحالی جدید است این ابزارها را هرگز مخاطبان معمولی شریعی نشنیده است. بنابراین تا این کار من می‌آید یکی از تروس شریعی را بیرون می‌کنم. هر می‌آید به داخل می‌آید که هرگز شریعی را نفی‌کنش نمی‌شناسد. شریعی را نام شریعی نام می‌شناسد. مخاطبی که هرگز فکر نمی‌کرد که شریعی تلاشی در خصوص کرده باشد می‌بیند که شریعی قصه‌ش هم است. در اینجا مخاطبی که غایت کرده با یک سری از گفته‌ها شروع شریعی بروز، دچار مشکل می‌شود. یعنی مجبور می‌شود تا شریعی را به گونه‌های دیگر بنگرد.

نه تنها مجبور می‌شود شریعی را به گونه‌های دیگر ببیند بلکه به خاطر سوزهای جدیدی که ظم شده نشان داده می‌شود که شریعی حتی به لحاظ روش‌های متفاوت اندیشه وری هم تلاش داشته است. یعنی شریعی نه تنها به خاطر سوزهای متنوعی که به دل می‌زدانده بلکه روش‌های سرگ کشیدنش هم بسیار متنوع است. یعنی یک جا کنفرانس ادبی می‌دهد، یک جا دفاعی کند و یک جا بحث آکادمیک مطرح می‌کند. یعنی از تری را به فقط در حوزه سوزهایی که می‌خواهد تجربه می‌کند بلکه در شکل پرداختن به سوز هم شریعی در جستجوی کشف روش‌های نامتعارف نوشتن و سخن گفتن است. بنابراین اینجا دیگر آدم دانش می‌خواهد حقیقت را به شکل قصه بگوید. انتخاب می‌کند هرگز قصه تأیید این ادعا که شریعی قصه نویسی بوده است نیست بلکه قصه فقط نشان دادن این است که شریعی حتی در شکل پرداختن به مقوله اندیشه و تفکر هم دوست ندارد خود را از یک قالب محصور کند. یعنی قالب اندیشه وری شریعی تمام عوض می‌شود. یک جا روضه می‌خواند، یک جا کنفرانس می‌دهد، یک جا می‌نویسد، یک جا قصه می‌نویسد، یک جا مطلب علمی می‌نویسد.

در «خوبیش گفته‌ها» که تحت عنوان اجتماعیات در آینده مصاحبه‌هایی است که با یک مخاطب فرعی انجام می‌شود این مصاحبه‌ها به نظر امری نادان است.

این اثر نشان دهنده نهایی عمیق شریعی است. او وقتی منتقد فرمت و حساسی گیر نمی‌آورد مجبور است خودش بنشیند و یک منتقد برسد و حساسی را فرض بگیرد و آن منتقد شروع کند به شریعی را گرفتن. مثلا می‌گوید آقای محترم شما هم پس از شهادت را می‌نویسید و هم کور را چه ربطی بین نویسنده کور و سخنران پس از شهادت وجود دارد؟ پس بسبب شریعی خود بسیار آگاه است به نقاشی، آرم نیست گفت، کند می‌سال بعد که شریعی مدفنگری بر از مدفنگی بوده و سطرش با دلش نمی‌خواند. شریعی خود از خلال یک گفتگوی خیلی با یک مخاطب فرعی بوده از نقاشی ترونی خود برمی‌خیزد. در یک کلام ما می‌خواهیم به مخاطب بگوییم آقای مخاطب شریعی کفایت که روزه دیدت را به شریعی عوض کنی تا شاید جور دیگری شریعی شناخته شود.

در اینجا گفتگوی زیبا اما خطرناک وجود دارد و آن این است که بسا وجود اینکه بسواد فرهنگی دکتر علی شریعی و دفتر تدوین و تنظیم مجموعه آثار دکتر علی شریعی از سال ۱۳۵۸ تدوین مجموعه آثار را بر عهده گرفتند اما آگاه نشیده می‌شود کتاب‌های شریعی که پس از انقلاب چاپ شده منتشر شده است. بنابراین موزی ایجاد شده و کتاب‌های شریعی چاپ شده در

اندکی انقلاب را که بر از لحاظ و با کیفیت پایین چاپ شده است و با فروش می‌رسند. شما آگاه می‌روید می‌بینید انتشاراتی دارند این کتاب‌ها را می‌فروشند. کنار خیابان‌ها را که می‌روید می‌بینید این کتاب‌ها به فروش می‌روند بعد می‌گویند این انتشاراتی است. این مثل از دست پارتوئی و دست زورمندی شریعی دارد. بساد فرهنگی دکتر شریعی نه تنها با دست زورمندی هرگز می‌تواند گرفت بلکه معتقد است در مابین شریعی هرگز است که هرگز نیست شریعی متولی داشته باشد.

اما این زیست پارتوئی می‌نویسد آسیب‌هایی را به آثار وارد کند. آنها کاری که ما می‌نویسیم برای رفیق ما این زیست موزی زورمندی انجام دهنده این است که ما هم اکنون خود را به بازار عرضه کنیم. آنچه گفتا برای فلسفه و اینکه معلوم شود آیا چه خطاهایی دارد و ندارد. بنابراین ما این زیست موزی زورمندی، مبارزه نخواهیم کرد. در مجموعه جدید علاوه بر تقسیم بندی اثر به دورهای زندگی شریعی از سه واژه کور، پارتو، اسلامیات و اجتماعیات نیز استفاده کرده‌اند. چه دلیلی برای این کار بوده است؟

شریعی علاوه بر تقسیم بندی اثرش به دورها نوشته‌هایش را سر به ۳ جنب اجتماعی اسلامیات و کور پارتو تقسیم کرده است. در نتیجه در همین تقسیم بندی‌ها این را هم لحاظ کرده‌اند که آیا این سخنران از جنب کور پارتو است، یعنی گفتگوهای نهایی است؟ یعنی خلوت نشینی‌های شریعی است؟ یعنی وقتی که می‌مخاطب می‌نویسد مشخصا خلوت نشینی داشته است. یعنی شما برای کسانی با شریعی نویسنده باید عمدتا به نوشته‌های کور پارتو اشاره کنید. این اجتماعیات و اسلامیات هم در خیلی جاها مکتوب است. یعنی شما شریعی را در مقام نویسنده اینگونه می‌نویسید. بنابراین بنده که با شریعی به عنوان سخنران متفاوت است.

کار دیگری که در این آثار دیده می‌شود استفاده از رسم الخط جدید است اما گویا با ویراستاری محتوایی صورت نگرفته است؟ این کار را برای مجموعه آتری که در آینده در سه جلد منتشر خواهیم کرد انجام خواهیم داد. یعنی اینکه ویژگی‌های متفاوتی به متن خواهیم داشت. ویژگی‌های متفاوتی یعنی اینکه وقتی شریعی به شهادت می‌رسد و می‌نویسد ما در پارتو خواهیم گفت که اگر چه شریعی گفته رویم اما این دل و پارتو است.

اما در ویرایش‌های جدیدی که از آثار موزگان در غرب انجام می‌شود همیشه یک متخصص روی یک اثر کار می‌کند.

اینکه می‌گویند چرا من شرفی به متن مکتوب بدل نشده است و به درستی خود به آن اشاره می‌کنم. دلش برای ماریش است دلیل آن این است که در داخل مجموع این موضوع شکل گرفته که شریعی منتشر شده است. در نتیجه ما همچنان می‌خواهیم نشان دهنده نوشته شریعی یک نوع اثر است. در سخن گفتن هم یک نوع سخن گفتن است. بنابراین از طریق ویراستاری گرفتن اثر شرفی ممکن است شرفی‌ها این بیاید یا توجه به اینکه حتی بر سر یک رسم الخط، اجماع وجود ندارد. به طریق اولی نشان یک متن به یک شخص که آقا می‌آید نشان اثر را به یک نفر شده و رفته تبدیل کن. کار سختی است. چون به آنها شما به استیل با این کار حیات می‌کنی بلکه به استیل سخن گفتن آن فرد و پارتو اینکه شاید بگوییم شریعی هم حیات می‌کنید. چرا که خود این نفر می‌یک نوع استیل سخن گفتن است که او را از دیگران تفکیک می‌کند.

برای انتشار این مجموعه و انتخاب عنوان آن چه حد از نظر شریعی شناسان استفاده کرده‌اند؟

ما یک کمی تشکیل دادیم که با آثار شریعی آشنا بودند براساس نظر این جمع فعلا ۱۵ لیتر را انتخاب کرده‌اند. این کمی اولویت‌ها را نیز مشخص کردند. مثلا چرا با همزگشت به خوبیش شروع نکنیم؟ چرا با

«خوبیش گفته‌ها» شروع کنیم؟ مثلا برای ما در اجتماعیات خوبیش گفته‌ها اولویت داشت. چون مفاهیم جدید است. یعنی عقل بر واقعیت به موضوع شریعی در اینجا به بررسی که امروز مطرح است پاسخ می‌گوید. در نتیجه آن چیزی که باعث شده این اولویت بندی‌ها برای ما مطرح باشد بررسی‌های امروز بوده است. به متن شریعی، چرا که متن شریعی کامل در بازار وجود دارد و این نقطه من می‌خواهیم برگردیم. بررسی‌های جدید را پاسخ بگوییم. در حقیقت یک چیزی باز و مخاطب را هدایت می‌کنم که بررسی تو مگر این نیست که آن روشنگری یا ادبی می‌شود یا نه؟ پس تا این هم پاسخ شریعی است. یعنی بررسی‌های اجتماعی امروز، باعث شده تا ما با این بررسی‌های جدید به سراغ متن قصه برویم. در نتیجه قبل از اینکه ما مسائل شریعی بکنیم بررسی‌های امروز را برای خواندن فرموله گردانیم. مثلا هنر و نوشتن یا مقصود امروز سوره است. پس من می‌روم سراغ این. در حالی که او در مورد هر ۱۰ تا صحبت دارد. بنابراین هدف‌های اجتماعی امروز است که ملاک اولویت بندی ما در آثار شریعی شده است.

اینکه روی جلد مجموعه جدید از کلمه گفتار یا نوشتار استفاده شده چه منظوری مد نظر بوده است؟

آن جا که نوشته شده نوشتار یعنی شریعی خود روی اثر کار کرده است. یعنی از آثار شریعی و نه همه آن در زمان حیات خودش و در همان زمان که در حسیه ایش بوده پخته می‌شده که با خودش نگاه می‌گردد که ما آن تاریخ نویسی‌ها که خود دکتر پخته شده را تصحیح کرده و با هر که که حوسه داشته به پرویز خرمند داده تا نگاه کند. یعنی آثار شریعی تا زمان حسیه ایش، مثلا ابتدا توسط آقای معتمدین پاره اندوخت می‌شد و فردا متن ویراستاری شده تکثیر و توزیع می‌شد. اما مثلا نوار سخنرانی شریعی در انگلن در همان سال پخته شده ولی دکتر آن را پخته است. با و می‌خواهیم بررسی‌های شرفی که شریعی آنها را دیده است.

اما گویا برخی از جملات دکتر شریعی در سخنرانی‌هایش از متن مکتوب حذف شده است؟

این کار توسط خود دکتر انجام گرفته است. به گونه‌ای که او پس از پخته شدن متن سخنرانی‌اش، آن را دست‌نویس کرده که این حرف به پارتو منتقل شود. حالا وقتی من نوعی می‌آیم و نوار صوتی را گوش می‌کنم می‌بینم که این جمله منتشر شده است. یعنی آن چیزی که جزو سخنرانی بوده به پارتو منتقل شده است. ■

